

INSTITUTIONEN FÖR LITTERATUR, IDÉHISTORIA OCH RELIGION

Kursansvarig: Camilla Brudin Borg
Camilla.brudin.borg@lir.gu.se,
Tel: 031-786 4580
E321

Kursguide: Ekokritik: det mänskliga, naturen och litteraturen

Ecocriticism: the human condition, nature and literature

Ämnesfördjupningskurs i litteraturvetenskap: Kursen ges inom ramen för någon av kurserna LV2220, LV2230, LV2240, LV2250 *Ämnesfördjupningskurs i litteraturvetenskap I-IV*.

Kursen syftar till att orientera, med möjlighet till egen fördjupning, i det växande litteraturvetenskapliga teoretiska perspektivet ekokritik. Ekokritiken studerar bland annat en rad olika uttrycksformer som inbegriper natur i litteraturen, men också människans relation till natur och djur. Perspektivet har utvecklats i miljökrisens efterdyning och vill utmana våra traserade sätt att tänka kring litteratur, natur och kultur. Eftersom det ekokritiska fältet är stort och växande och innehåller flera olika grenar (ex. ekofeminism, posthumanism, ekokritisk romantikforskning, djupekologi etc.) finns det möjlighet att själv välja en del av kurslitteraturen (i samråd med kursansvarig lärare) och på så sätt skapa en egen specialisering.

Kursens upplägg

Kursen är en läskurs som innebär att kursenslitteraturen läses in på egen hand och examineras med en kursuppsats.

Förberedelser

Orientera dig i möjlig valbar litteratur och bestäm ämne och skönlitterära verk.

Den obligatoriska litteraturen specificeras i litteraturlistan. Utöver den obligatoriska litteraturen läses tre valfria skönlitterära romaner eller motsvarande noveller, lyrik, barnlitteratur eller serier/grafic novels och ytterligare ca 500 s. teoretisk text inom ett fält som studenten önska fördjupa sig inom. Kursen bygger till största del på självstudier, men föreläsningar och seminarier kan förekomma).

Skicka mig en lista på din litteratur samt en frågeställning som relaterar till det material du har valt. Jag kommer att ge dig respons på din frågeställning och vill godkänna din litteratur innan du sätter igång. Du kommer att ha din frågeställning i fokus när du läser ditt material.

Examination

Kursen tenteras genom att du skriver en kursuppsats där du diskuterar din fråga och analyserar din skönlitteratur med hjälp av den litteratur du har valt. Tänk på att både referera, problematisera och argumenterar med hjälp av de teoretiska texterna. Ditt svar ska omfatta ca 15-20 000 tecken inkl. blanksteg. Det bör bli ca 6-8 sidor.

Inlämning av kursuppsatsen via urkund

<mailto:camilla.brudin.borg.gu@analys.urkund.se>

För att bli godkänd krävs följande:

Att du besvarar din frågeställning, att du har med citat (med sidhänvisningar) som stödjer det du skriver och att din egen text är tydligt disponerad och språkligt väl utformad. Resonemangen skall vara väl förankrade både i den skönlitterära texten och annan kurslitteratur.

För att bli väl godkänd krävs följande:

Utöver ovanstående krav för godkänd krävs att texten är välskriven med flyt i språket samt visar på *en god förståelse* av de begrepp och teorier som används. Därutöver krävs en väl utvecklad förmåga att problematisera, argumentera och reflektera över texter, kontexter och ekokritiska förhållningssätt.

Obligatorisk teoretisk litteratur

– Timothy Clark, *The Cambridge Introduction to Literature and the Environment*, Cambridge: Cambridge University Press, 2010 (finns även som e-bok), (271 s.)

– Greg Garrard, "Introduction", i *The Oxford Handbook of Criticism*, red. – Greg Garrard Oxford University Press, 2014

<http://www.oxfordhandbooks.com.ezproxy.ub.gu.se/view/10.1093/oxfordhb/9780199742929.001.0001/oxfordhb-9780199742929-e-035>

– Robert Kern, "Ecocriticism. What is it Good for?", *Interdisciplinary studies in literature and environment*, 2000:1, vol 7.

<http://isle.oxfordjournals.org.ezproxy.ub.gu.se/content/7/1/9>

– *Ekokritik, Litteratur och språk*, red. Sture Packalén, 2009:5, Mälardalens högskola
Läs: Inledning + Från ekologi till ekokritik + Den kulturella dimensionens roll i en hållbar samhällsutveckling (Ligger i GUL)

Obligatoriskt: tre valfria skönlitterära verk (romaner, diktsamlingar, novellsamlingar, eller essäistiska verk.

Förslag:

Essäer:

- Ekman, Kerstin, *Herrarna i skogen*, Stockholm: Bonnier, 2007. (557 s.)
- Harry Martinson, 1963. *Utsikt från en grästuva*. Bonnier. 116 s. (Finns också i *Naturessäer*, Bonnier 2000).
- Rachel Carson, *Silent Spring* (1962, ny utg. 2012, ca 350 s)
- Henry David Thoreau, *Walden* (1854)
- Lars Gyllenstens *Människan, djuren all naturen* (1971)
- Bea Uusma, *Expeditionen: Min kärlekshistoria* (2013)

Romaner och berättande –

- Margaret Atwoods noveller eller romanserien *Oryx and Crake* (2003), *The Year of the Flood* (2009) och *MaddAddam* (2013)
- Cormac McCarthys, *The Road*, (2006).
- Lennart Rambergs, *Kyoto och fjärlarna* (2007)
- Mary Shellys *Frankenstein* (1818)
- Tomas Bannerhed, *Korparna*, (2011)
- Tolkien, JRR, *Sagan om Ringen* (eller trilogin om härskarringen), *The Hobbit*
- Dick, Philip K. *Do Android Dream about Electric Sheep*
- Kerstin Ekman, *Hunden* eller trilogin *Vargskinnet*
- Rosesund, Frida Arwen, ex. *Förviden*, Mörkersdottir förlag, 2010 (280 s.)
- Hagberg, Mattias *Rekviem för en vanskapt*, Atlas 2012 (170 s.)
- Jon Krakauer, *Into the Wild*

Lyrik – av ex. Seamus Heaney eller Bengt Emil Johnson.

- Kraft, Åsa Maria. 2007. *Permafrostens avtagande*. Albert Bonniers Förlag. 140 s.

Barnlitteraturböcker/bilderböcker med framhävt naturtema (ex. Astrid Lindgren, Elsa Beskow, Inga Borgs böcker om Plupp)

Ungdomsböcker/unga vuxna: ex Suzanne Collins *The Hungergames*, Vampyrböcker (som ofta problematiserar gränsen mellan det mänskliga och det icke-mänskliga/vilda/djuret).

- Jessika Shiefauer, *Pojkarna*, (2011)

Bildberättande/Manga: ex. Miazaki Hayao, *Nausicaä of the Valley of the Wind* (Kaze no Tani no Naushika) eller *Sailor Moon*

Därtill ingår ca 500 sidor ur valfria teoretiska texter. Nedan ser ni några förlag - (sök gärna själv! Och bestäm utifrån din frågeställning.

Artiklar

- **Artiklar** finner man ex. i *ISLE: Interdisciplinary Studies in Literature and Environment* (som är Association for the Study of Literature and Environments (ASLE:s) officiella tidskrift. <https://isle-oxfordjournals-org.ezproxy.ub.gu.se/content/by/year>
- ASLE:s sammanställning av litterära och litteraturvetenskapliga tidskrifter om ekokritiska ämnen: <http://www.asle.org/research-write/literary-journals/>
- *Environmental humanities*, tidskrift som drivs av Duke University Press i samarbete mellan flera viktiga Universitet inom EH (bland annat KTH).
- <https://www.dukeupress.edu/environmental-humanities/>
- Håkan Sandgren, "Lyssna till jordens sång: Ekokritiska och ekofeministiska ståndpunkter i den litteraturteoretiska diskussionen", *TFL* 2002:2, s. 3-17., (15 s)

Vad är Environmental humanities?

- Astrida Neimanis, Cecilia Åsberg and Johan Hedrén: "Four Problems, Four Directions for Environmental Humanities: Toward Critical Posthumanities for the Anthropocene", i *Ethics and the Environment*, Vol. 20, No. 1 (Spring 2015), pp. 67 http://www.jstor.org/stable/10.2979/ethicsenviro.20.1.67?seq=1#page_scan_tab_contents
- Hannes Bergthaller, Rob Emmett, Adeline Johns-Putra, Agnes Kneitz, Susanna Lidström, Shane McCorristine, Isabel Pérez Ramos, Dana Phillips, Kate Rigby och Libby Robin: "Mapping Common Ground: Ecocriticism, Environmental History, and the Environmental Humanities"
- <http://environmentalhumanities.dukejournals.org/content/5/1/261.full.pdf+html>

Antologier och övergripande

- Kate Soper, *What is Nature? Culture, Politics & Non-human*, Oxford: Blackwell, 1995(282 s.)
- Greg Garrard, *Ecocriticism*, London & New York: Routledge, 2004. (182 s.)
- *Beyond nature writing: expanding the boundaries of ecocriticism*, Armbruster, Karla; Wallace, Kathleen, (red.), Charlottesville : University Press of Virginia, 200. (372 s)
- *The ecocriticism reader: landmarks in literary ecology*, Fromm, Harold; Glotfelty, Cheryl (red.), Athens : Univ. of Georgia Press, cop. 1996. (415 s.)
- Morton, Timothy, *Ecology without nature: rethinking environmental aesthetics*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 2007. (249 p.)
- Morton, Timothy, *The Ecological Thought*, Cambridge, Mass: Harvard University Press 2010.
- *Wild Things, Children's Culture and Ecocriticism*, red. Sidney I. Dobrin & Kenneth B. Kidd ((2004)
- *Ecocritical theory : new European approaches*, red. Axel Goodbody and Kate Rigby, Charlottesville : University of Virginia Press, 2011.
- *The greening of literary scholarship : literature, theory, and the environment*, red. Steven Rosendale, Iowa City: Univ. of Iowa Press, 2002

Vildmarksdiskursen (USA)

- Buell, Lawrence: *The Environmental Imagination: Thoreau, Nature Writing, and the Formation of American Culture*, Harvard univ. Press, 1995 och *Writing for an Endangered World: Literature, Culture, and Environment in the U.S. and Beyond*, (2003) och *The future of environmental criticism : environmental crisis and literary imagination* (2005)
- Cronon, William, "The Trouble with Wilderness, or Getting Back to the Wrong Nature" (1995)

Romantikforskning (Europa: om idyll och pastoral mm.)

- Gifford, Terry, *Green Voices*, 1995 och *Pastoral* (1999)
- Bate, Jonathan, *Romantic Ecology: Wordsworth and the Environmental Tradition*, London, Routledge, 1991 och *The Song of the Earth*, London, Picador, 2000.
- Otterberg, Henrik, *Alma natura, ars severa : expanses & limits of craft in Henry David Thoreau*, Göteborg 2014

Ekofeminism, Material feminism (och vetenskapskritik)

- Merchant, Carolyn, *Naturens död: kvinnan, ekologin och den vetenskapliga revolutionen*, Stockholm/Stehag: Brutus Östlings förlag 1994.
- Murphy, Patrick D., *Literature, nature, and other: ecofeminist critiques*, Albany : State Univ. of New York Press, cop. 1995 . (212 s.)
- Alaimo, Stacy, *Undomesticated Ground: Recasting Nature as Feminist Space*, Ithaca, N.Y., Cornell university press 2000.
- *Ecofeminist Literary Criticism: Theory, Interpretation, Pedagog*, red. Greta Gaard and Patrick Murphy. Urbana & Chicago: University of Illinois Press, 1998
- Myra J. Hird, "Feminists Matters: New Materialist Considerations of Sexual Differece", i *Feminist Theory* 5.2: 2004, s. 223-32. (detta nummer fokuserar på New Materialism inom naturvetenskaperna).
- Squier, Susan & Littlefield, Melissa M., "Feminist Theory and/of Science", *Feminist Theory* 5.2: 2004, ss.123-26.
- Barad, Karen: "Getting real: Technoscientific Practices and the Materialization of Reality", i *Differences: A Journal of Feminst Cultural Studies* 10.2:1998. (s. 87-128).
- *Material Ecocriticism*, red. Ioviono och Opperman, Indiana Unviversity Press, Blomington & Indianapolis, 2014.
- *Material feminisms*, red. Stacy Alaimo & Susan Hekman
- Bennett, Jane, *Vibrant matter : a political ecology of things*,

Naturvetenskaper och ekokritik

- Love, Glen A., *Practical ecocriticism: literature, biology and the environment*, Charlottesville : University Press of Virginia, 2003 (213 s.)
- Easterlin, Nancy, “Minding Ecocriticism: Human Wayfinders and Natural Places”, *A Biocultural Approach to Literary Theory and Interpretation*. Baltimore: John Hopkins University Press, 2012. 90-151 (62 s.)
- **Debatt**
- Love, Glen A., “Science, Anti-Science, and Ecocriticism”, *Interdisciplinary Studies in Literature and the Environment*, 6:1 (1999): 65–81. 16 s.
- Levin, Jonathan, “Between Science and Anti-Science: A Response to Glen A. Love”, *Interdisciplinary Studies in Literature and the Environment*, 7:1 (2000): 1-7. 7 s.
- Clarke, Bruce, “Science, Theory, and Systems: A Response to Glen A. Love and Jonathan Levin”, *Interdisciplinary Studies in Literature and the Environment*, 8:1 (2001): 149–65. 16 s.
- **Debatt**
- Estok, Simon, “Theorizing in a Space of Ambivalent Openness: Ecocriticism and Ecophobia”, *Interdisciplinary Studies in Literature and the Environment*, 16:2 (2009): 203–225. 22 s.
- Robisch, S. K., “The Woodshed: A Response to ‘Ecocriticism and Ecophobia’”, *Interdisciplinary Studies in Literature and the Environment*, 16:4 (2009): 697–708. 11 s.
- **Debatt**
- Mark Carey, M Jackson, Alessandro Antonello & Jaelyn Rushing: “Glaciers, gender, and science: ”A feminist glaciology framework for global environmental change research”, i *Progress in Human Geography*, 2016: 1–24
- Lena Andersson: Vad känner glaciärisarna? - DN.SE
- <http://www.dn.se/ledare/kolumner/lena-andersson-vad-kanner-glaciarisarna/>

Posthumanism och djurstudier

- *What is posthumanism?* Cary Wolfe
- *Posthumanistiska nyckeltexter* / Cecilia Åsberg, Martin Hultman och Francis Lee (red.)
- Donna Haraway och Katherine Hales arbetar med att lösa upp förgivettagna dikotomier (ex. mellan människa – djur)
- Hillevi Ganetz, *Naturlikt: Människor, djur och växter i SVT:s naturmagasin** (2012)
- Ann-Sofie Lönngrén, *Following the Animal. Power, Agency, and Human-Animal Transformations in Modern, Northern-European Literature* , Newcastle upon Tyne :Cambridge Scholars Publishing, ,2015

Cli-Fi och berättande om klimatet

- Kluwick, Ursula ”Talking About Climate Change: The Ecological Crisis and Narrative Form”,
<http://www.oxfordhandbooks.com.ezproxy.ub.gu.se/view/10.1093/oxfordhb/9780199742929.001.0001/oxfordhb-9780199742929-e-029>
- Naomi Klein, ur *Det här föräldrar allt: Kapitalismen kontra klimatet* (2015)

– Adam Trexler, *Antropocene Fictions: The Novel in a Time of Climate Change*, Univ. Of Virginia Press, Charlottesville, 2015